

BARLANGKUTATÓ EGYESÜLETEK KÖZLEMÉNYEI.

A Magyar Barlangkutató Társulat Szemlőhegyi Bizottsága 1937. május 19-én *Kadic Ottokár* dr., majd *Miklóssy Géza* elnöklése alatt ülést tartott. Elnök röviden ismerteti a Szemlőhegyi barlang felfedezésének, feltárásának és felmérésének történetét, valamint annak páratlan szépségét és érdekességét. A barlang feltárása, idegenforgalmi rendezésére és kezelésére 1931. évben a Társulat keretein belül „Szemlőhegyi Bizottság” alakult; ennek elnöke a barlang tulajdonosa: *Miklóssy Géza* gyógyszerész, előadója pedig *Kessler Hubert* lett. A Bizottság még megalakulása évében anyagi támogatásért fordult a vallás- és közoktatásügyi Miniszter Urhoz, s amikor kérelme eredménytelen maradt, *Miklóssy* saját erejéből, nagy anyagi áldozatokkal, eserkész-munkások bevonásával, a barlangot évről-évre fejlesztette olyannyira, hogy jelenleg veszély nélkül lehet az elülső szakaszokat bejárni.

Elnök jelenti, hogy a Társulat az 1935. év végén kéréssel fordult a Székesfővároshoz, miszerint 10.000 pengő költség engedélyezésével lehetővé tegye a Szemlőhegyi barlangnak olyirányú rendezését, hogy ez a páratlanul álló természeti emlék a nagy nyilvánosság számára megnyitható legyen. Ezt a törekvést *Zsitvay Tibor* dr. volt igazságügyi Miniszter Úr is támogatta. A Székesfőváros az 1937. évre 1000 pengő költséget szavazott meg a barlang céljaira s ezzel lehetővé tette, hogy a munka ismét szerény alakban megindulhasson.

Mivel a Bizottság tevékenysége éveken át szünetelt, elnök javaslatára a Szemlőhegyi Bizottságot a következőképpen újjászervezték: elnök lett újból *Miklóssy Géza*, előadó *Rajics Sándor*, tagok lettek *Arar Ferenc*, *Barbic Lajos*, *Fürlinger Lajos*, *Jóó Ferenc* dr., *Kadic Ottokár* dr., *Mayer József* és *Westrinkel József*.

Miklóssy Géza átveszi az elnöklést s röviden ismerteti az utolsó 7 évben a Szemlőhegyi barlangban általa végzett munkálatokat. Először a nyílást egy kis építménnyel elzárta, nehogy avatatlan kezek megrongálják ezt a természeti esodát. Majd a lejárát szűk és alacsony részeit tágította, lépcsőket épített és a munka közben termelt követ és agyagot a barlangból kihordatta. A barlang belsejében felhalmozódott törmelékot kiegyengették, a nagy kőtörmeléseket szétverték, a meredek részeket pedig létrákkal látták el. Mint legsürgősebb teendőket a bejárati építmény újból való lefedését és a lejárát további bővítését ajánlja.

Pacher Béla dr. elismerését fejezi ki az évek során végzett önzetlen és lelkes munkáért, a Székesfőváros nevében megköszöni *Miklóssy Géza* gyógyszerész úrnak, hogy ennyi gondot fordított a barlang megóvására és fejlesztésére. Ennek gyümölcsét majd a jövő nemzedék fogja élvezni, mihelyt a barlang olyan állapotba kerül, hogy azt a nyilvánosság számára is meg lehet majd nyitni.

Pacher Béla dr. abeli érdeklődésére, vajjon a világítást miképpen

oldották meg. *Miklóssy* kijelenti, hogy a barlangban rendszeresen acetylénnel világítanak, kivételes esetekben petróleum-lámpákat is használtak. Mihelyt az anyagi körülmények megengedik, a villanyvilágítást fogják a barlangba vezetni, ami annál is inkább megvalósítható, mert a külső vezeték közel van.

Miklóssy Géza elnök még szóváteszi azt a sajnálatos tényt, miszerint a Barlang-utcán végighúzódnó vízvezetéki csövek gyakori megrongálása következtében, a víz a barlangba szivárog és azt helyenként elárasztja. *Pacher* dr. kéri, hogy a legközelebbi ilyen esetben a Bizottság forduljon beadvánnyal a Székesfővároshoz, s ő közbenjár a Víz-műveknél, hogy a bajt orvosolják. Hasonlóképpen gondoskodás fog történni a csatornázásnál is, hogy a barlangot lehetőleg kikerüljék.

Kadic Ottokár dr. végül bemutatja a Szemlőhegyi barlang alaprajzát és szelvényeit, megmagyarázva, hogy milyen helyeken miféle feltáró munkálatokat kíván a Bizottság fogantatosítani, hogy a barlangot a nagy nyilvánosság számára hozzáférhetővé tegye.

Avar Ferenc.

A pálvölgyi barlangkutatók 1937. május 19-én *Kadic Ottokár* dr. elnöklésével értekezletet tartottak. *Elnök* megjegyzi, hogy az értekezlet magánjellegű s azt főleg azért hívta össze, hogy a Székesfővárosnak a barlang ügyben legilletékesebb tényezőjével a Pálvölgyi barlangban legközelebb végzendő munkálatokat közösen megbeszéljék.

Elnök azután röviden vázolja a *Pálvölgyi barlangban*, három évtizeden át végzett feltáró munkálatok történetét, kiemelve a Pannónia Turista Egyesület Barlangkutató Szakosztályának ezen a téren szerzett érdemeit. A nevezett Szakosztály, ugyanis, eddig majdnem kizárólag saját anyagi erejéből tagjaik kezemunkája által, tárta és tárja fel ezt a nevezetes barlangot. A pálvölgyi barlangkutatók legfőbb érdeme, hogy évtizedek óta minden vásár- és ünnepnapon ügyeletes vezetést tartanak fenn s ezzel nagy szolgálatot tesznek a nyilvánosságnak. A Magyar Barlangkutató Társulat a nemzetközi barlangkutatók kongresszusa idejében a villanyvilágítás bevezetését eszközölte ki a Székesfővárosnál és az Elektromos Művek is sok megértéssel kezelték annakidején ezt az ügyet.

Pacher Béla dr. tanácsjegyző a Székesfőváros nevében köszönetét fejezi ki a pálvölgyi barlangkutatóknak és teljes mértékben elismeri a Szakosztálynak több évtizedes lelkes, kitartó és önfeláldozó munkásságát.

Elnök jelenti, hogy a Magyar Barlangkutató Társulat a múlt évben a Székesfővárosnak 10.000 pengő támogatásért folyamodott, hogy a pálvölgyi barlangkutatóknak lehetővé tegye a barlang és kőfejtő teljes rendbehozását. Értesülés szerint a Székesfőváros az 1937. évre 1000 pengő segélyt szavazott meg, amit a jelenlevők örömmel tudomásul vesznek.

Atzél Frigyes, a Szakosztály elnöke közli, hogy a pálvölgyi bar-

langkutatók legfőbb óhaja, hogy a régóta kívánt és tervezett barlang körforgalmát megvalósítsa. Ebben az esetben a látogatóknak nem kellene ugyanazon az úton visszamenniök, hanem új járatokon haladva és új barlangrészeket látva, kerülnének vissza a bejáratához. Ezért kéri, hogy a rendelkezésre álló összeget erre a célra fordítsák, amihez a jelenlevők készséggel hozzájárulnak.

Elnök hangsúlyozza, hogy nemcsak a barlangnak, hanem a pálvölgyi kőfejtőnek a rendezéséről is gondoskodni kellene. A nevezett kőfejtő a Székesfővárosnak egyik legtanulságosabb földtani feltárása, ezt rendbehozni, karsztnövényekkel beültetni és befásítani kellene. Ebben az alakban a pálvölgyi kőfejtő mintegy hegyvidéki telepe lehetne a fűvészkertnek és barlangjával együtt egyik legtanulságosabb kirándulólhelye a tanuló ifjúságnak. A Pannónia Turista-Egyesület ezen kívül a kőfejtő tág udvarán sportpályát létesíthetne tagjai számára. A pálvölgyi barlangkutatók készséggel vállalkoznak arra, hogy a Székesfővárosi Állat- és Növénykert, valamint az Egyetemi Fűvészkert igazgatósága útbaigazításai szerint, a kőfejtőt ilyen irányban rendezze, ha a Székesfőváros ezt a törekvést anyagilag támogatja.

Pacher Béla dr. aziránt érdeklődik, hogy a pálvölgyi barlangkutatók milyen jogi alapon bírják a barlangot és kőfejtőt, mert ez lényegesen tekintetbe jön abban az esetben, ha itt nagyobb összeg befektetésére sor kerülne. *Schmitz Nándor* kifejti, hogy a Szakosztály a nevezett javakat urbéri jogon évi egy aranykoronáért tíz évre kibérelte a barlangot, a kőfejtőt és a hozzátartozó épületeket. A szerződésnek van azonban egy súlyos kitétele is, mely szerint a tulajdonos fél évre felmondhatja a szerződést. *Pacher* dr. azt tanácsolja a barlangkutatóknak: iparkodjunk olyan hosszúlejáratú szerződést kötni a tulajdonossal, amely kikapcsolja a rövid felmondás lehetőségét, mert különben sem a főváros, sem az állam nem fog majd nyújthatni nagyobb támogatást.

Az értekezlet végeredményképpen abban állapodik meg, hogy a rendelkezésre álló 1000 pengő székesfővárosi segélyt a körforgalom megépítésére használja fel s mihelyt ezt a munkát befejezte, a Székesfővárosnak illetékes tényezőit a barlang látogatására meghívja. Egyszersmind lépéseket tesz egy kedvezőbb bérlet megkötése érdekében.

Avar Ferenc.

A Magyar Barlangkutató Társulat 1937. május 25-én *Kudic Ottó* dr. elnöklése alatt választmányi ülést tartott a következő tárgyszorozattal.

Mottl Mária dr. titkár jelenti, hogy *Maros Imre* m. kir. főgeológus, aki a Társulatnak megalakulásától kezdve rendes tagja volt és a „Barlangkutatók” német szöveg szerkesztésében résztvevő, elhunyt. Temetésén a Társulatot ügyvezető elnök képviselte.

Mottl Mária dr. titkár jelenti, hogy a Tapoleai Barlang-Társaság, mely 1930. óta a Társulatnak rendes tagja, megszűnt; a barlang kezelését a község vette át.

Mottl Mária dr. titkár jelenti, hogy a *Budapesti Turista-Egység*et *Alpesi Osztályát*, mely évek óta a Társulat felügyelete alatt kezeli a Solymári barlangot, a Választmány rendes tagjai közé felvette.

Elnök jelenti: mivel barlangkutató tevékenysége a Földtani Intézetben megszűnt s így egyelőre nincs kilátás arra, hogy távolabb vidéken barlangokat kutasson, elhatározta, hogy a székesfővárosi barlangokban régebben megkezdett kutatásait folytatja és kuttásai eredményét megfelelő helyeken megismerteti. Ezt a munkát a Társulat keretein belül kívánja végezni s ezért felkéri a Választmány tagjait, hogy kutatásaiban mint munkatársak résztvegyenek.

Elnök jelenti, hogy a Társulat jövedelme, a Várhegyi barlang bevételei révén, az utóbbi időben annyira növekedett, hogy kilátásban van a „Barlangkutatás“-nak egy további füzet kiadása. A népszerű „Barlangvilág“ mellett időnként megjelenő nevezett folyóirat magyar és más nyelveken kizárólag tudományos szakdolgozatokat fog hozni.

Mottl Mária dr.

A Magyar Barlangkutató Társulat 1937. május 25-én *Kadic Ottokár* dr. elnöklése alatt szakülést tartott a következő tárgysorozattal.

Mottl Mária dr.: „Az 1933. évi barlangkutatások őslénytani eredményei“ címen beszámol a nevezett évben *Kadic Ottokár* dr. mellett Felsőtárkány vidékén végzett barlangkutatások őslénytani eredményeiről. A felásatott barlangok közül a Bervavölgyi sziklaüreg és a Vaskapu-barlang faunáját a magdalénien II.-be, a Lök völgyi barlangé a protoszolütrénbe, a Berva- és Arnóckői barlangé pedig a javajétkori időszakba tartozik. A mészvölgyi három üreg, valamint a Tibahegyi és az Arnóckői sziklaüreg felásatása már kevesebb eredménnyel járt, míg az Egerbaktai sziklaüreg kutatása teljesen eredménytelen volt.

Jaskó Sándor dr.: „Beszámoló külföldi barlangtani tanulmányutamról“ címen ismertette a Dachstein-feunsíkon és a krajnai karsztvidéken látott barlangokat. Az előadás szövege e füzet 41. oldalán jelent meg.

Mottl Mária dr.